

Smjernice za osiguravanje digitalne pristupačnosti

Sadržaj

Predgovor	5
Digitalna pristupačnost	6
1. Uvod	7
2. Osnovne karakteristike pristupačnog digitalnog sadržaja i aplikacija	9
2.1. Čimbenici koji utječu na digitalnu pristupačnost	9
2.2. Smjernice vezane uz platformu	10
2.3. Smjernice vezane uz sadržaj	10
3. Digitalna pristupačnost za osobe s oštećenjem vida.....	11
3.1 Opće smjernice	11
3.1.1. Sljepoća	11
3.1.2. Slabovidnost	11
3.1.3. Nemogućnost prepoznavanja boja	11
3.2 Specifične smjernice.....	11
3.2.1. Navigacija i tipkovni pristup	11
3.2.2. Opisi, zapisi i transkripti	11
3.2.3. Kompatibilnost s čitačima zaslona.....	12
3.2.4. Formati i struktura sadržaja.....	12
3.2.5. Vizualna prilagodba	12
3.2.6. Navigacijski izbornici.....	12
3.2.7. Audiovizualni i interaktivni elementi.....	12
3.2.8. Poveznice i dodatne oznake	13
3.2.9. Preuzimanje sadržaja	13
3.3 Pristupačnost HTML dokumenata za osobe s oštećenjem vida.....	13
3.3.1 Struktura i semantika HTML dokumenata.....	13
3.3.2. Tablični podaci	13
3.3.3. Tipografija i vizualna čitljivost.....	13
3.3.4. Dodatne preporuke.....	14
3.4 Pristupačnost Word dokumenata za osobe s oštećenjem vida	14
3.5 Pristupačnost PDF dokumenata za osobe s oštećenjem vida	15
3.6 Pristupačnost audiovizualnih sadržaja za osobe s oštećenjem vida	15
3.7 Pristupačnost e-knjiga i namjenske programske opreme za osobe s oštećenjem vida	16
3.7.1. Format e-knjiga	16
3.7.2. Navigacija	16
3.7.3. Kompatibilnost s čitačima zaslona.....	16
3.7.4. Alternativni prikazi	17
3.7.5. Metapodaci.....	17
3.7.6. Upravljanje digitalnim pravima (DRM).....	17

4. Digitalna pristupačnost za osobe s oštećenjem sluha i poremećajima jezično-govorne glasovne komunikacije.....	18
4.1 Opće smjernice	18
4.1.1. Gluhoba	18
4.1.2. Naglušost.....	18
4.1.3. Poremećaj jezično-govorne glasovne komunikacije	18
4.2.1. Audiovizualni sadržaji.....	18
4.2.2. Jezična prilagodba	18
5. Digitalna pristupačnost za osobe s motoričkim poremećajima, kroničnim bolestima i višestrukim teškoćama.....	20
5.1 Opće smjernice.....	20
5.2 Specifične smjernice.....	20
6. Digitalna pristupačnost za osobe sa specifičnim teškoćama u učenju	22
6.1. Specifične smjernice.....	22
7. CARNET-ovi zahtjevi za osiguravanje digitalne pristupačnosti u postupcima javne nabave	23
7.1. Obavezni zahtjevi za osiguravanje digitalne pristupačnosti.....	23
7.1.1. Struktura i semantika HTML dokumenata	23
7.1.2. Tablični podaci.....	23
7.1.3. Tipografija i vizualna čitljivost	24
7.1.4. Navigacija i interakcija sa sadržajem.....	24
7.1.5. Dokumenti.....	26
7.1.6. Audiovizualni i interaktivni elementi	26
7.1.7. e-knjige i namjenska programska oprema	27
7.2. Izjava o digitalnoj pristupačnosti	28
7.2.1. Pozicija i oblik izjave o digitalnoj pristupačnosti.....	28
7.2.2. Postavljanje izjave o digitalnoj pristupačnosti.....	29
7.2.3. Uputa za pisanje izjave o digitalnoj pristupačnosti	29
8. Uputstva za implementaciju smjernica i izvori informacija.....	30
8.1. Specifične smjernice za pojedine platforme.....	30
8.1.1. Android.....	30
8.1.2. Apple	30
8.1.3. Apple iOS	30
8.1.4. Microsoft.....	30
8.2. W3C WAI smjernice	30
8.2.1. Web Content Accessibility Guidelines (WCAG).....	30
8.2.2. Accessible Rich Internet Applications (WAI - ARIA).....	30
8.2.3. Authoring Tool Accessibility Guidelines (ATAG)	30
8.2.4. Guidance on Applying WCAG 2.2 to Mobile Applications (WCAG2Mobile)	30
8.2.5. Applying WCAG 2.1 to Non-Web Information and Communications Technologies (WCAG2ICT).....	30

8.3. ETSI EN 301 549 V3.2.1 [2021-03] zahtjevi za osiguravanje digitalne pristupačnosti IKT-a u javnoj nabavi.....	31
8.4. Validatori digitalne pristupačnosti	31
8.4.1.W3C WAI validatori	31

Predgovor

Sukladno Zakonu o pristupačnosti mrežnih stranica i programskih rješenja za pokretne uređaje tijela javnog sektora Republike Hrvatske ([NN 17/19](#)), na snazi od 23. rujna 2019., te sukladno Direktivi (EU) 2016/2102 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2016. o pristupačnosti internetskih stranica i mobilnih aplikacija tijela javnog sektora ([SL L 327, 2.12.2016, str. 1.](#)), mrežne stranice i aplikacije trebaju biti izrađene tako da su dizajn, funkcionalnosti i sam sadržaj pristupačni svim korisnicima, uključujući osobe s invaliditetom, od kojih mnoge koriste pomoćnu tehnologiju, u mjeri u kojoj to tehnologija kojom je kreirano omogućuje.

CARNET osigurava usklađenost svojih mrežnih stranica i aplikacija s navedenim Zakonom primjenom ovih Smjernica za osiguravanje digitalne pristupačnosti.

Stupanjem na snagu Zakona o zahtjevima za pristupačnost proizvoda i usluga ([NN 89/25](#)), CARNET je prilagodio i proširio ove Smjernice na ona područja primjene navedenog Zakona koja se mogu odnositi na neku od CARNET-ovih djelatnosti, a to su *usluge kojima se omogućuje pristup audiovizualnim medijskim uslugama*¹ i *e-knjige i namjenska programska oprema*².

Dok veći dio Smjernica za osiguravanje digitalne pristupačnosti predstavlja preporuke, CARNET poglavlje 7 ističe kao nužni minimum za osiguravanje pristupačnosti u postupcima javne nabave koje provodi, a u okviru kojih se izrađuju mrežne stranice, programska rješenja i digitalni sadržaji koji uključuju, ali se ne ograničavaju na audiovizualne medijske sadržaje, interaktivne sadržaje, te e-knjige i namjensku programsku opremu.

Prva verzija ovog dokumenta izrađena je 2017. godine, u suradnji CARNET-a i Centra za istraživanje, edukaciju i primjenu novih znanja UP2DATE, pod nazivom Standardi digitalne pristupačnosti. CARNET je dokument sustavno nadopunjavao i usavršavao temeljem prikupljenih iskustava kroz primjenu ovih smjernica, povratnih informacija korisnika i primjenom standarda W3C WAI³. Uz podršku Središnjeg državnog ureda za razvoj digitalnog društva Republike Hrvatske, 2020. godine Smjernice za osiguravanje digitalne pristupačnosti, v. 1.0, pregledali su i odobrili Hrvatski savez slijepih i Zajednica saveza osoba s invaliditetom Hrvatske – SOIH. Ovo je verzija 2.0 Smjernica za osiguravanje digitalne pristupačnosti, revidiranih u kolovozu 2025.

CARNET Smjernice za osiguravanje digitalne pristupačnosti ustupa na korištenje svim tijelima javnog sektora Republike Hrvatske.

¹ Audiovizualne medijske usluge definirane su Zakonom o elektroničkim medijima ([NN 111/21, 114/22](#))

² e-knjiga i namjenski softver je usluga koja se sastoji od pružanja digitalnih datoteka koje sadržavaju elektroničku verziju knjige kojoj se može pristupiti, po kojoj se može kretati i koju se može čitati i upotrebljavati te programska oprema, uključujući uslugu na mobilnom uređaju, uključujući mobilnu aplikaciju, namijenjenu pristupanju tim digitalnim datotekama, kretanju po njima, njihovu čitanju i upotrebi, no to ne uključuje e-čitač. e-čitač je namjenska oprema koja uključuje strojnu i programsku opremu koja se upotrebljava za pristup datotekama e-knjiga, njihovo čitanje i upotrebu te kretanje unutar njih.

³ Standardi i smjernice Web Accessibility Initiative (WAI) za osiguravanje pristupačnosti koje je razvio World Wide Web Consortium (W3C): Web Content Accessibility Guidelines ([WCAG](#)) 2.2 i Rich Internet Applications ([WAI – ARIA](#)) 1.2

Digitalna pristupačnost

Pojam «digitalna pristupačnost» u ovom dokumentu uvijek podrazumijeva pristupačnost mrežno dostupnih sadržaja i aplikacija, izvornih⁴ aplikacija za mobilne uređaje i stolna računala, elektroničkih knjiga, sadržaja u sustavima za upravljanje učenjem i drugih digitalnih sadržaja, a ne odnosi se na prostorni ili bilo koji drugi nenavedeni oblik pristupačnosti.

⁴ Izvorna ili nativna aplikacija je aplikacija razvijena specifično za određeni operativni sustav ili platformu, koristeći izvorne programske jezike i alate te platforme.

1. Uvod

Više od milijardu ljudi (oko 15% svjetske populacije) živi s nekim oblikom invaliditeta.

27 % građana Europske unije starijih od 16 godina ima invaliditet koji ograničava njihove svakodnevne aktivnosti. Taj problem obuhvaća oko 101 milijun ljudi u EU, od kojih više od 24 milijuna ima teški oblik invaliditeta ili više vrsta invaliditeta.⁵ U Hrvatskoj, osoba s invaliditetom je 28,9%. Ove brojke ne uključuje osobe koje žive u ustanovama, što dodatno povećava stvarni broj osoba s invaliditetom.

Invaliditet može obuhvaćati oštećenje vida, sluha, motoričke ili kognitivne smetnje, a svaka od tih kategorija zahtijeva specifične prilagodbe pri izradi i dizajnu digitalnog sadržaja. U većini slučajeva, takve prilagodbe pogoduju svim korisnicima, ne samo osobama s invaliditetom, jer poboljšavaju jasnoću, navigaciju i dostupnost informacija.

Velik broj korisnika digitalnih sadržaja koristi pomoćnu (asistivnu) tehnologiju – skup hardverskih i softverskih rješenja koja pomažu osobama s invaliditetom u prevladavanju ograničenja i omogućuju samostalno obavljanje svakodnevnih zadataka u fizičkom i digitalnom prostoru. Primjerice, slijepe osobe koriste čitače zaslona (npr. JAWS, NVDA, VoiceOver) koji tekst pretvaraju u govor ili Brailleov prikaz. Slabovidne osobe koriste softver za povećanje sadržaja na zaslonu, prilagodbu kontrasta i boja. Osobe s poteškoćama govora koriste uređaje koji pretvaraju tekst u zvuk (govor). Za osobe s motoričkim poteškoćama postoje prilagođene tipkovnice, miševi ili sustavi za upravljanje pogledom.

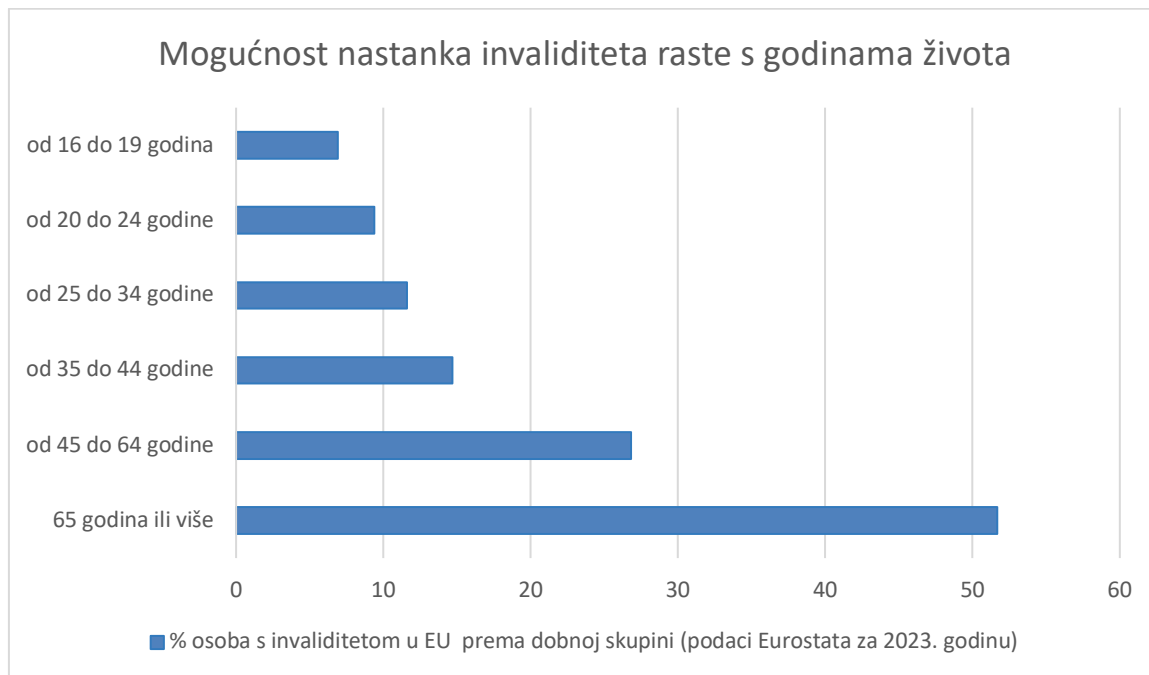
Kako bi asistivna tehnologija funkcionirala, digitalni sadržaji moraju biti pristupačni – to znači da moraju sadržavati semantički ispravan HTML, alternativne tekstove za slike, logičnu strukturu, mogućnost navigacije putem tipkovnice, te kompatibilnost s pomoćnom tehnologijom.

Iako se digitalna pristupačnost najčešće povezuje s osobama s invaliditetom, ona donosi koristi i mnogim drugim skupinama korisnika, među kojima su:

- **starije osobe** kojima, zbog smanjenih osjetilnih i motoričkih sposobnosti, pristupačan dizajn olakšava korištenje tehnologije
- **osobe s privremenim poteškoćama**, poput ozljede, umora ili stresa
- **osobe u otežanim uvjetima** koje, primjerice, koriste uređaje na suncu, u buci, bez miša i sl.
- **osobe s niskom digitalnom pismenošću** kojima jednostavan dizajn i jasne upute olakšavaju snalaženje

⁵ Procjena Eurostata za 2023. godinu, podatak objavilo Vijeće Europske unije.

- **osobe kojima jezik na kojem je sadržaj napisan nije materinji, pa im jasna struktura i vizualna podrška olakšavaju razumijevanje.**

Pristupačnost označava dizajn proizvoda, usluga i okruženja na način da budu upotrebljivi za sve ljude, uključujući osobe s različitim vrstama invaliditeta, bez potrebe za prilagodbom ili posebnim rješenjima. Cilj je uklanjanje prepreka koje onemogućuju punu uključenost u društveni i gospodarski život.⁶

To uključuje i mogućnost obrazovanja bez barijera.

Kad je usluga, odnosno njen sadržaj pripremljen i izrađen u skladu sa smjernicama za pristupačnost, svi korisnici imaju jednako kvalitetan pristup informacijama i funkcionalnostima takvih digitalnih sadržaja.

U nastavku su navedene smjernice koje je nužno slijediti kako bi se osigurala pristupačnost digitalnih sadržaja i aplikacija.

⁶ Definicija pristupačnosti prema Europskom aktu o pristupačnosti (EAA – *European Accessibility Act*), zakonodavnom okviru Europske unije donesenom s ciljem uklanjanja barijera za punu uključenost osoba s različitim vrstama invaliditeta u društveni i gospodarski život.

EAA postavlja standarde pristupačnosti za različite digitalne proizvode i usluge, uključujući mrežne stranice, mobilne aplikacije, e-trgovine, bankarske usluge, terminale za plaćanje, e-knjige i mnoge druge. EAA zahtijeva da digitalni proizvodi i usluge budu funkcionalni, razumljivi, navigabilni i kompatibilni s pomoćnim tehnologijama.

2. Osnovne karakteristike pristupačnog digitalnog sadržaja i aplikacija

Prilikom planiranja razvoja pristupačnog digitalnog sadržaja, važno je uzeti u obzir međusobno povezane čimbenike koji zajedno doprinose stvaranju okruženja prilagođenog osobama s invaliditetom, ali i drugim korisnicima, čineći ga jednostavnim i dostupnim za korištenje.

2.1. Čimbenici koji utječu na digitalnu pristupačnost:

- Sadržaj i oblik digitalnih informacija
 - vrsta i struktura sadržaja (tekst, slika, zvuk, video, interaktivni elementi)
 - korištenje alternativnih opisa (npr. alt tekst za slike, titlovi za video)
 - semantička ispravnost HTML-a i logična hijerarhija naslova
- Tehnološka okolina korisnika
 - mrežni preglednici, operativni sustavi i aplikacije za prikaz sadržaja
 - multimedijski uređaji za reprodukciju i alati za prikaz dokumenata (npr. PDF čitači)
 - kompatibilnost s pomoćnom tehnologijom
- Pomoćna (asistivna) tehnologija
 - čitači zaslona (npr. JAWS – *Job Access with Speech*, NVDA – *NonVisual Desktop Access*, VoiceOver, Narrator, Orca, TalkBack)
 - softver za povećanje sadržaja i prilagodbu kontrasta
 - uređaji za pretvaranje teksta u govor
 - prilagođene tipkovnice, miševi, uređaji za upravljanje pogledom ili glasom
- Digitalna pismenost i iskustvo korisnika
 - razina znanja i vještina u korištenju digitalnih alata i sadržaja
 - sposobnost korištenja pomoćne tehnologije
 - pristup edukaciji i podršci
- Dizajneri i programeri digitalnog sadržaja i izvornih aplikacija
 - razumijevanje smjernica za pristupačnost (npr. WCAG 2.2)
 - primjena principa univerzalnog dizajna
 - suradnja s korisnicima s invaliditetom u fazi testiranja
- Alati za izradu digitalnog sadržaja
 - softver za izradu mrežnih stranica, aplikacija, prezentacija i multimedije
 - podrška za pristupačne komponente i predloške
- Alati za evaluaciju pristupačnosti
 - automatski alati za provjeru (primjerice, WAVE – Web Accessibility Evaluation Tool, Axe Accessibility Engine, Lighthouse, MS Accessibility Checker, Google Accessibility Scanner)
 - validatori HTML-a i CSS-a
 - ručno testiranje s pomoćnim tehnologijama

Prilikom osiguravanja digitalne pristupačnosti obavezno moraju biti zadovoljene sljedeće smjernice koje se odnose na platformu i na sadržaj:

2.2. Smjernice vezane uz platformu

Najkorišteniji operativni sustavi (Windows 11, macOS, iOS, Linux, Android) uključuju niz ugrađenih pomoćnih tehnologija koje osobama s invaliditetom omogućuju korištenje sustava i komunikaciju s aplikacijama i perifernim uređajima. Njihova interoperabilnost ovisi o operacijskom sustavu i programskom jeziku, a sve platforme podržavaju sljedeće osnovne smjernice:

- mogućnost preskakanja navigacije (engl. *Skip to main content*)
- promjena veličine fonta bez gubitka sadržaja
- korištenje standardnih HTML formi za logično kretanje, automatsko ispravljanje grešaka i pomoćne funkcije
- ikone dovoljno velike i udaljene za korištenje osobama s motoričkim teškoćama
- responzivnost sadržaja – automatska prilagodba različitim uređajima i preglednicima
- usklađenost s tehničkim standardom EN 301 549

2.3. Smjernice vezane uz sadržaj

Digitalni sadržaj mora biti pripremljen za čitače zaslona na svim platformama, u skladu sa smjernicama za pristupačnost kao što su WCAG 2.2 (AA razina) i EN 301 549⁷. Ključne smjernice uključuju:

- dosljedno korištenje ugniježđenih naslova, odnosno *heading* elemenata za organizaciju sadržaja
- dobar kontrast teksta i pozadine, uz mogućnost promjene kontrasta
- alternativni tekst (*alt* atribut) za slike, grafove, audio/video sadržaje i tablice
- nekorištenje teksta kao slikovnih datoteka
- transkripcija video sadržaja i mogućnost uključivanja podnaslova (titlova)
- označavanje bljeskajućih elemenata radi izbjegavanja senzorne preopterećenosti.

Karakteristike pristupačnosti digitalnog sadržaja prema pojedinim skupinama korisnika s invaliditetom slijede u nastavku dokumenta.

⁷ U trenutku završetka pisanja ovog dokumenta (verzija 2.0, kolovoz 2025.) još uvijek je aktualna verzija 3.2.1 norme ETSI EN 301 549 koja propisuje primjenu WCAG 2.1 na razini AA, ali je u tijeku revizija i priprema se objava verzije 4.1.1. tijekom 2025. godine u kojoj će kao referentni standard biti postavljen WCAG 2.2 razine AA.

3. Digitalna pristupačnost za osobe s oštećenjem vida

Oštećenja vida su sljepoća i slabovidnost. Na način sličan osiguravanju pristupačnosti osobama sa sljepoćom ili slabovidnošću, osigurava se pristupačnost i osobama s nemogućnošću raspoznavanja boja.

3.1 Opće smjernice

3.1.1. Sljepoća: Kad sadržaj zahtijeva vizualni način rada, potrebno je osigurati najmanje jedan dodatni način rada koji ne zahtijeva korištenje vida.

3.1.2. Slabovidnost: Kad sadržaj zahtijeva vizualni način rada, potrebno je osigurati najmanje jedan dodatni način rada koji povećava potrebno vidno polje, najmanje jedan dodatni način rada koji smanjuje potrebno vidno polje i najmanje jedan dodatni način rada koji omogućuje korisniku kontrolu kontrasta.

3.1.3. Nemogućnost prepoznavanja boja: Kad sadržaj zahtijeva vizualni način rada, potrebno je osigurati najmanje jedan način rada koji od korisnika ne zahtijeva sposobnost prepoznavanja boja.

3.2 Specifične smjernice

3.2.1. Navigacija i tipkovni pristup

- sve funkcije moraju biti dostupne putem tipkovnih prečaca. Elementima kao što su potvrdni okviri, polja za unos teksta i gumbi mora se moći pristupiti i njima upravljati putem tipkovnice
- koriste se standardne tipkovne kombinacije za sve operativne sustave, uključujući prečace za pristupačnost⁸
- navigacija pomoću tipki Tab/Shift+Tab mora biti omogućena, jer se čitač zaslona dijaloškim okvirima miče sekvencijalno
- umjesto <list> koristi se navigacija s naslovima označenim kao <head>
- fokus (položaj pokazivača na ekranu) mora biti vidljiv i čitljiv čitaču zaslona, a trenutno neaktivni elementi ne smiju moći preuzeti fokus

3.2.2. Opisi, zapisi i transkripti

- slikama, grafovima, dijagramima i tablicama dodaju se kratki tekstualni i/ili zvučni opisi s najvažnijim informacijama na početku

⁸ Windows keyboard shortcuts for accessibility: <https://support.microsoft.com/en-us/help/13810>
Mac accessibility keyboard shortcuts: <https://support.apple.com/en-us/HT204434>

- funkcionalne slike (npr. poveznice) moraju imati opis funkcije prije sadržaja
- audiovizualni zapisi moraju imati transkript i zvučni opis jer čitači zaslona ne prepoznaju titlove
- zvučni zapisi iz audio i audiovizualnih materijala moraju biti snimljeni u stereo tehnici ili ravnomjerno distribuirani u oba kanala ako su mono

3.2.3. Kompatibilnost s čitačima zaslona

- osigurano je optimalno korištenje čitača zaslona za desktop (JAWS, NVDA ili jednakovrijedno) i mobilne platforme (TalkBack, VoiceOver ili jednakovrijedno)
- u slučaju nepravilnog prikaza elemenata (čitač zaslona ne prepoznaje element i/ili netočno prenosi informaciju), informacije se prenose dodatnim zvučnim zapisom (npr. matematičke formule)

3.2.4. Formati i struktura sadržaja

- koriste se standardni formati datoteka (PDF, TXT, EPUB, HTML, Word) koje čitači zaslona mogu interpretirati
- sadržaj mora imati dosljednu strukturu s ugniježđenim heading elementima radi lakše navigacije
- tekst ne smije biti prikazan kao slika

3.2.5. Vizualna prilagodba

- omogućeno je jednostavno mijenjanje veličine i vrste fonta (npr. font za osobe s disleksijom) bez gubitka okolnog sadržaja
- omogućeno je prilagođavanje razmaka između slova, linija i stavaka
- osigurana je opcija promjene kontrasta, a tekst i elementi na slikama moraju imati dobar kontrast u odnosu na pozadinu, te cjelovita slika mora imati dobar kontrast u odnosu na pozadinu stranice

3.2.6. Navigacijski izbornici

- prikazuje se samo prva razina navigacije, dok su podrazine inicijalno skrivene
- padajući izbornici ne smiju imati previše podrazina, kao ni poveznica u jednoj razini
- između izbornika i podizbornika ne smije biti praznog prostora koji bi uzrokovao nestanak izbornika uslijed nedovoljno brzog pomicanja pokazivača s izbornika na podizbornik

3.2.7. Audiovizualni i interaktivni elementi

- gumbi audiovizualnih i interaktivnih elemenata moraju imati zvučni i tekstualni opis na hrvatskom jeziku
- treba biti jasno označeno koji gumb služi za pokretanje, koji za zaustavljanje, te kojim se načinom/gumbom korisnik može vratiti na sadržaj koji je prethodio ili slijedi nakon audiovizualnog ili interaktivnog elementa

- dinamički sadržaj mora se moći zaustaviti i pokrenuti neovisno o brzini čitača zaslona
- elementi se otvaraju klikom, a ne prelaskom pokazivača
- ne koriste se *drag and drop* elementi

3.2.8. Poveznice i dodatne oznake

- poveznice moraju biti deskriptivne i informativne (izbjegavati izraze poput 'više', 'ovdje')
- otvaranje poveznica mora se odvijati u istom prozoru
- ako se koristi boja za naglašavanje, dodaju se dodatne oznake poput podcrtavanja
- ako se koristi vizualna provjera i potvrđivanje (eng. *captcha*), mora postojati alternativna auditivna provjera

3.2.9. Preuzimanje sadržaja

- mora biti omogućen izbor između interne i vanjske memorije za pohranu sadržaja
- informacije o statusu preuzetog sadržaja moraju biti vidljive uz naslov, a ne tek pri otvaranju

3.3 Pristupačnost HTML dokumenata za osobe s oštećenjem vida

Poštivanje pravila pristupačnosti HTML dokumenata za slijepe i slabovidne osobe obuhvaća sljedeće:

3.3.1 Struktura i semantika HTML dokumenata

- koriste se semantički HTML5 elementi (npr. <header>, <footer>, <nav>, <section>, <article>, <aside>) umjesto generičkih <div> elemenata kako bi čitači zaslona mogli pravilno interpretirati strukturu stranice
- svaka stranica mora imati jedinstven i jasan naslov unutar <title> elementa u <head> dijelu dokumenta
- naslovi sadržaja koriste hijerarhijske heading elemente (<h1> do <h6>) u logičnom redoslijedu
- za odlomke se koriste <p> elementi, a za naglašavanje teksta i umjesto zastarjelih i <i>

3.3.2. Tablični podaci

- tablice se koriste isključivo za prikaz strukturiranih podataka, a ne za raspored elemenata
- svaka tablica mora imati naslov unutar <caption> elementa
- naslove stupaca i redaka treba definirati pomoću <th> elemenata, uz korištenje atributa scope="col" ili scope="row"

3.3.3. Tipografija i vizualna čitljivost

- koriste se čitljivi fontovi bez serifa (npr. Arial, Verdana, Tahoma)

- tekst treba poravnati ulijevo radi lakšeg čitanja
- preporučena veličina fonta je najmanje 12 pt
- korisnicima mora biti omogućena promjena veličine fonta bez gubitka sadržaja ili funkcionalnosti
- treba omogućiti korištenje fonta prilagođenog osobama s disleksijom

3.3.4. Dodatne preporuke

- treba biti osiguran dovoljan kontrast između teksta i pozadine (najmanje omjer 4.5:1 za normalni tekst)
- tekst se ne prikazuje u obliku slike. Ako se, u iznimnim slučajevima, koristi prikaz teksta kao slike, slika mora imati odgovarajući alt tekst
- navigacija mora biti moguća putem tipkovnice (tab/shift+tab) i jasno označena fokusom
- svi interaktivni elementi (gumbi, poveznice) moraju imati deskriptivne oznake i biti dostupni čitačima zaslona

3.4 Pristupačnost Word dokumenata za osobe s oštećenjem vida

- koriste se jednostavni, čitljivi fontove bez serifa, poput Arial, Verdana, Calibri ili Tahoma
- font mora biti dovoljno velik. Preporučena veličina je najmanje 12 pt, a za korisnike sa slabovidnošću poželjno je 14 pt ili više
- sav tekst treba biti poravnat lijevo, radi lakšeg praćenja sadržaja čitačem zaslona. Poravnanje teksta po širini se izbjegava, jer može otežati čitanje zbog nepravilnog razmaka između riječi
- osigurava se dovoljan kontrast između teksta i pozadine (npr. crni tekst na bijeloj pozadini)
- koriste se stilovi naslova (*Heading 1*, *Heading 2* itd.) za strukturiranje dokumenta radi lakše navigacije
- obavezno je dodavanje alternativnog teksta (*Alt Text*) za sve slike, dijagrame i grafove
- tekst se ne prikazuje u obliku slike, mora biti u obliku koji čitači zaslona mogu interpretirati
- primijenjuju se liste s oznakama ili brojevima umjesto tablica za nestrukturirane podatke
- tablice se koriste samo za prikaz strukturiranih podataka, uz jasno označene zaglavlja stupaca
- dokumentom se mora moći kretati samo pomoću tipkovnice
- treba biti omogućena promjena vrste fonta u font pogodan za osobe s disleksijom

- izbjegava se korištenje boja kao jedinog načina prenošenja informacije, potrebno je koristiti i tekstualne oznake
- važno je postojanje oznaka stranica, sadržaj i numeracija radi lakšeg snalaženja u dokumentu

3.5 Pristupačnost PDF dokumenata za osobe s oštećenjem vida

- PDF dokumenti trebaju nastati izvozom iz izvorne datoteke (npr. Word, PowerPoint) uz uključene opcije za pristupačnost, kako bi se sačuvala struktura dokumenta i omogućila interpretacija pomoću čitača zaslona. U Microsoft Wordu preporučuje se korištenje opcije „*Best for electronic distribution and accessibility*“ pri spremanju u PDF format, uz uključenu opciju „*Document structure tags for accessibility*“
- PDF dokumenti koji nastaju skeniranjem tiskanih dokumenata nisu pristupačni jer se sastoje od slika teksta. Takav način oblikovanja treba izbjegavati, osim ako se ne koristi optičko prepoznavanje znakova (OCR) za pretvaranje slike u strojno čitljiv tekst
- PDF dokumenti trebaju sadržavati oznake strukture (tagove) koje omogućuju navigaciju i interpretaciju sadržaja pomoću pomoćnih tehnologija. To uključuje pravilno označene naslove, odlomke, popise, tablice i alternativne opise slika
- preporučuje se korištenje alata za provjeru pristupačnosti PDF dokumenata, kao što su Adobe Acrobat Pro (Accessibility Checker), Foxit Editor, Tingtun Checker i Microsoft Accessibility Checker
- tekst u PDF dokumentima treba biti poravnat lijevo, pisan čitljivim fontom bez serifa (npr. Arial, Verdana, Calibri, Camber, Tahoma) i s dovoljnim kontrastom u odnosu na pozadinu
- ako se koristi font prilagođen osobama s disleksijom, treba omogućiti njegovu zamjenu u izvornoj datoteci prije izvoza u PDF

3.6 Pristupačnost audiovizualnih sadržaja za osobe s oštećenjem vida

- zvučni opis (*audio description*) dodaje se kao dodatni zvučni sloj koji opisuje vizualne elemente (radnje, izraze lica, scene, tekst na ekranu) tijekom pauza u dijalogu. Posebno je važan za filmove, obrazovne videozapise, prezentacije i animacije
- trebaju postojati transkripti sadržaja - tekstualni prikazi govora, zvukova i opisa vizualnih elemenata, koji su neophodni za čitače zaslona i za korisnike koji žele sadržaj u tekstualnom obliku

- video *player* mora biti kompatibilan s čitačima zaslona (npr. JAWS, NVDA, VoiceOver), a svi gumbi (*play*, pauza, titlovi, zvuk) moraju imati tekstualne oznake i biti dostupni putem tipkovnice
- ako se video prikazuje uz slike, grafove ili dijagrame, oni moraju imati opis (*alt* tekst) koji čitač zaslona može interpretirati
- ako se koristi tekst u videu, mora imati visoki kontrast u odnosu na pozadinu. Tekst unutar slika bez dodatnog opisa ne bi se smio koristiti
- korisnik mora imati kontrolu nad pokretanjem sadržaja. Automatsko pokretanje može ometati čitače zaslona i korisnike koji koriste pomoćnu tehnologiju, stoga ga treba izbjegavati
- platforma na kojoj se sadržaj prikazuje mora podržavati pomoćne tehnologije i omogućiti prilagodbu prikaza (npr. veličina fonta, kontrast, navigacija putem tipkovnice)

3.7 Pristupačnost e-knjiga i namjenske programske opreme⁹ za osobe s oštećenjem vida

3.7.1. Format e-knjiga

- koriste se pristupačni formati kao što su EPUB 3, HTML, PDF s oznakama strukture, Word (DOCX)
- ne koriste se skenirani dokumenti bez OCR-a¹⁰
- osigurava se semantička struktura dokumenta (naslovi, odlomci, liste, tablice).
- omogućava se promjena veličine fonta bez gubitka sadržaja
- koristite se fontovi bez serifa (npr. Arial, Verdana, Calibri, Tahoma, Camber), uz mogućnost promjene fonta u font za osobe s disleksijom

3.7.2. Navigacija

- ugrađuju se oznake poglavlja, naslova i podnaslova radi lakšeg kretanja
- omogućava se navigacija putem tipkovnice
- osigurava se vidljiv fokus i logičan redoslijed elemenata
- izbjegava se automatsko listanje sadržaja bez kontrole korisnika

3.7.3. Kompatibilnost s čitačima zaslona

- potrebno je testirati sadržaj s najčešće korištenim čitačima zaslona (JAWS, NVDA, VoiceOver, TalkBack)

⁹ e-knjiga i namjenski softver je usluga koja se sastoji od pružanja digitalnih datoteka koje sadržavaju elektroničku verziju knjige kojoj se može pristupiti, po kojoj se može kretati i koju se može čitati i upotrebljavati te programska oprema, uključujući uslugu na mobilnom uređaju, uključujući mobilnu aplikaciju, namijenjenu pristupanju tim digitalnim datotekama, kretanju po njima, njihovu čitanju i upotrebi

¹⁰ OCR (eng. *Optical Character Recognition*) je tehnologija koja omogućuje prepoznavanje i pretvaranje teksta iz slika, skeniranih dokumenata ili fotografija u strojno čitljiv, digitalni tekst koji se može uređivati, pretraživati i indeksirati.

- postavljaju se tekstualne oznake za sve interaktivne elemente
- ne koriste se slike s tekstom bez alternativnog opisa
- svi gumbi i kontrole mogu aktivirati putem tipkovnice

3.7.4. Alternativni prikazi

- dodaje se alternativni tekst [alt tekst] za slike, grafikone i dijagrame
- osiguravaju se transkripti za audiovizualne sadržaje
- ugrađuje se zvučne opise za vizualne elemente u videozapisima
- omogućava se prikaz sadržaja u više formata [tekst, zvuk, Brailleovo pismo]

3.7.5. Metapodaci

- uključuju se metapodaci o naslovu, autoru, jeziku, strukturi i pristupačnosti
- koriste se elementi LOM standarda, Dublin Core standarda ili jednakovrijednog za opisne metapodatke, proširene metapodacima za označavanje sadržaja koji je prilagođen osobama s invaliditetom
- osigurava se dostupnost metapodataka čitačima zaslona

3.7.6. Upravljanje digitalnim pravima [DRM]

- koriste se DRM [engl. *Digital Rights Management*] sustavi za upravljanje digitalnim pravima koji podržavaju korištenje pomoćne tehnologije
- osigurava se pristupanje sadržaju bez dodatnih ograničenja za korisnike s invaliditetom
- omogućava se offline pristup e-knjigama i sadržajima putem pristupačnih aplikacija

Izazovi s kojima se susreću osobe s invaliditetom

Svaka druga osoba s invaliditetom osjeća se diskriminiranom.

Mnoge osobe s invaliditetom izložene su lošem ili nepravednom postupanju zbog svojeg invaliditeta.

- 43% ukupne populacije smatra da invaliditet može biti nepovoljna okolnost pri zapošljavanju
- oko 50% populacije s invaliditetom izjavilo je da su doživjeli neki oblik diskriminacije, najčešće u kontekstu zapošljavanja, obrazovanja i pristupa javnim uslugama

** Prema istraživanju Eurobarometra o diskriminaciji u Europskoj uniji (2023.)*

4. Digitalna pristupačnost za osobe s oštećenjem sluha i poremećajima jezično-govorne glasovne komunikacije

Oštećenja sluha su gluhoća i naglušost, a poremećaji jezično-govorne glasovne komunikacije su oni u kojih je zbog organskih i funkcionalnih oštećenja komunikacija govorom otežana ili izostaje. Na način sličan osiguravanju digitalne pristupačnosti osobama s gluhoćom ili nagluhošću, osigurava se pristupačnost i osobama s poremećajem govorno-glasovne komunikacije.

4.1 Opće smjernice

4.1.1. Gluhoća: Kada sadržaj zahtijeva auditivni način rada, potrebno je osigurati najmanje jedan dodatni način rada koji ne zahtijeva korištenje sluha.

4.1.2. Naglušost: Kada sadržaj zahtijeva auditivni način rada, potrebno je osigurati najmanje jedan dodatni način rada koji poboljšava jasnoću govora i zvuka, najmanje jedan dodatni način rada koji smanjuje pozadinsku buku, najmanje jedan dodatni način rada koji omogućuje korisniku kontrolu jačine zvuka i jedan dodatni način rada koji ne zahtijeva korištenje sluha (npr. titlovanje).

4.1.3. Poremećaj jezično-govorne glasovne komunikacije: Kada sadržaj zahtijeva govorni način rada, potrebno je osigurati najmanje jedan dodatni način rada koji ne zahtijeva korištenje govora.

4.2 Specifične smjernice

4.2.1. Audiovizualni sadržaji

- svi audio i video materijali moraju imati sinkronizirane i točne titlove
- svi audiovizualni sadržaji moraju imati opise
- svi audiovizualni sadržaji moraju imati dodan prijepis (transkript)
- kad je moguće, osigurana je snimka prijevoda na hrvatski znakovni jezik ili omogućeno uključivanje prijevoda kao opcija

4.2.2. Jezična prilagodba

- koristi se jednostavan, jasan i razumljiv jezik, izbjegavaju se stručni termini bez objašnjenja
- tekstovi su strukturirani pomoću kratkih rečenica i odlomaka
- ključne informacije istaknute su vizualno (npr. podebljano, uokvireno)

4.2.3. Vizualna podrška

- na stranicama s puno teksta koriste se slike povezane sa sadržajem kako bi se olakšalo razumijevanje osobama koje koriste hrvatski znakovni jezik kao prvi jezik

- uz tekstualni sadržaj koriste se ikone, simboli i drugi grafički elementi koji olakšavaju razumijevanje i označavaju svrhu sadržaja
- slike i ikone popraćene su tekstualnim opisima (alt tekst)

4.2.4. Interaktivni elementi

- gumbi, obrasci i druge interaktivne komponente moraju imati jasan opis funkcije
- koriste se vizualne oznake uz boje (npr. simboli, podcrtavanje) kako bi se informacije prenijele i osobama koje ne mogu interpretirati boje

4.2.5. Tehnička kompatibilnost

- neophodno je osigurati kompatibilnost sadržaja s pomoćnim tehnologijama koje koriste osobe s poremećajem komunikacije (npr. aplikacije za pretvaranje teksta u govor)
- treba biti omogućen izbor načina prikaza sadržaja (tekstualni, slikovni, kombinirani)

4.2.6. Dodatne preporuke

- osigurati mogućnost kontaktiranja podrške putem više komunikacijskih kanala (tekstualni chat, e-mail, obrasci)
- prilikom izrade edukativnih materijala koristiti naraciju uz vizualne prikaze i titlove

Izazovi s kojima se susreću osobe s invaliditetom

Gotovo svaka peta osoba s invaliditetom je nezaposlena.

17,1 % osoba s invaliditetom u dobi od 20 do 26 godina nezaposleno je u EU 2025. godine, u usporedbi s 10,2, % osoba bez invaliditeta iz iste dobne skupine.

Stopa zaposlenosti osoba s invaliditetom također je znatno niža, s 50,6% u usporedbi sa 74,8% za osobe bez invaliditeta.

To uzrokuje i nedostatak financijske autonomije osoba s invaliditetom.

**Izvor: Eurostat*

5. Digitalna pristupačnost za osobe s motoričkim poremećajima, kroničnim

bolestima i višestrukim teškoćama¹¹

Motorički poremećaji podrazumijevaju oštećenja lokomotornog aparata, centralnog živčanog sustava (čija je posljedica cerebralna paraliza), perifernog živčanog sustava ili oštećenja nastala kao posljedica kroničnih bolesti drugih sustava. Osnovne karakteristike motoričkih oštećenja i/ili smetnji različiti su oblici i težine poremećaja pokreta i položaja tijela, smanjena ili onemogućena funkcija pojedinih dijelova tijela (najčešće ruku, nogu i kralježnice) ili nepostojanje dijelova tijela.

5.1 Opće smjernice

Kada sadržaj zahtijeva manualni način rada, potrebno je osigurati najmanje jedan dodatni način rada koji ne zahtijeva dobru kontrolu i koordinaciju fine motorike, najmanje jedan dodatni način rada koji ne zahtijeva kontrolu više od jednog pokreta u isto vrijeme i najmanje jedan dodatni način rada koji je ostvariv s ograničenim dosegom i snagom ruku.

5.2 Specifične smjernice

Ove smjernice obuhvaćaju preporuke za dizajn, navigaciju, unos podataka, alternativne metode interakcije i vizualne indikatore:

- ikone na mrežnoj stranici moraju biti dovoljno velike i postavljene na dovoljnoj udaljenosti od teksta i jedna od druge radi lakšeg korištenja
- elementi koji nisu stalno prikazani (npr. blokovi s tekstom) moraju se otvarati i zatvarati klikom/dodirom, a ne prelaskom pokazivača
- mogućnost odabira vrste fonta mora biti dostupna kao fiksni dio izbornika ili aktivirana klikom/dodirom, a ne prelaskom pokazivača
- ako postoji vremensko ograničenje za unos podataka, ono mora biti dovoljno dugo za korisnike s motoričkim teškoćama, osim ako sigurnosni zahtjevi nalažu drugačije
- korištenje standardnih HTML formi omogućava logično kretanje po stranici, automatsko ispravljanje grešaka i podršku za pomoćne tehnologije
- omogućava se korištenje tipkovnice kao alternativa za zadatke koji zahtijevaju korištenje miša (npr. spajanje pojmova, grafički prikazi)
- izbjegava se potreba za istovremenim pritiskom više tipki za izvršavanje naredbi

¹¹ Kod osoba s cerebralnom paralizom često su prisutne i druge razvojne smetnje poput oštećenja vida, sluha, govora, perceptivne smetnje, epilepsija, sniženo intelektualno funkcioniranje, smetnje ponašanja i učenja te emocionalne smetnje.

- izbjegava se automatsko listanje sadržaja (npr. *slider*), osim kad je ponuđena alternativna opcija za ručno upravljanje
- podržane su glasovne naredbe kao alternativni način interakcije
- vizualni indikator fokusa mora jasno označavati aktivni element na stranici i biti kompatibilan s pomoćnim tehnologijama
- navigacija mora biti moguća pomoću tipki tipkovnice (npr. Tab/Shift+Tab) bez gubitka fokusa
- svi audiovizualni i interaktivni elementi (gumbi, poveznice) moraju imati jasne tekstualne opise funkcionalnosti
- izbjegava se korištenje *drag-and-drop* funkcionalnosti
- korisnicima je omogućeno da sami kontroliraju dinamički sadržaj (pauziranje, pokretanje)
- ako se koristi *captcha*, mora postojati alternativna metoda provjere (npr. auditivna)
- mobilne aplikacije moraju omogućiti izbor između interne i vanjske memorije za pohranu sadržaja
- informacije o statusu preuzetog sadržaja moraju biti jasno vidljive uz naslov, a ne tek nakon otvaranja

Izazovi s kojima se susreću osobe s invaliditetom

Svaka treća osoba s invaliditetom izložena je riziku od siromaštva ili socijalne isključenosti.

U 2024. godini 28,8% osoba s invaliditetom u EU-u bilo je u riziku od siromaštva ili socijalne isključenosti, u usporedbi sa 17,9% osoba bez invaliditeta.

**podaci Eurostata iz 2025. godine temeljeni na EU-SILC istraživanju [European Union Statistics on Income and Living Conditions]*

6. Digitalna pristupačnost za osobe sa specifičnim teškoćama u učenju

Specifične teškoće u učenju su smetnje u području čitanja (disleksija, aleksija), pisanja (disgrafija, agrafija), računanja (diskalkulija, alkalkulija), specifični poremećaj razvoja motoričkih funkcija (dispraksija), mješovite teškoće u učenju i ostale teškoće u učenju¹², u koje neki ubrajaju teškoće u kratkotrajnom pamćenju i teškoće percepcije.

6.1. Specifične smjernice za osobe s teškoćama u učenju uključuju sljedeće zahtjeve:

- sadržaj mrežne stranice mora biti jasn, dosljedno i logično organiziran, s predvidivim rasporedom elemenata
- tekstualni sadržaj treba biti podijeljen u manje blokove, odvojene praznim prostorom radi lakšeg praćenja
- koristiti se jednostavan, konkretan i lako razumljiv jezik, izbjegavaju se stručni izrazi i složene rečenice
- koriste se čitljivi fontove bez serifa (npr. Verdana, Arial, Tahoma, Calibri, Camber)
- omogućena je promjena vrste fonta u font pogodan za osobe s disleksijom
- audio i video materijali te interaktivni sadržaji moraju imati mogućnost isključivanja zvuka i zaustavljanja izvođenja u bilo kojem trenutku
- dostupni su alternativni načini prezentacije informacija – npr. za tekstove audio zapisi, a za audio i video sadržaj tekstualni opisi
- u tekstualnim sadržajima koriste se ilustracije, ikone i drugi grafički elementi koji pomažu razumijevanju značenja
- važne informacije istaknute su vizualno (npr. bojom, ikonom, podebljanim tekstom), ali nisu istaknute isključivo bojom
- navigacija je jednostavna, s jasnim oznakama i ograničenim brojem koraka do cilja
- izbjegava se automatsko pokretanje sadržaja bez kontrole korisnika
- omogućena je prilagodba veličine teksta bez gubitka sadržaja ili funkcionalnosti

¹² Prema Prilogu 1. Pravilnika o osnovnoškolskom i srednjoškolskom odgoju i obrazovanju učenika s teškoćama u razvoju NN 24/2/15: Orijentacijska lista vrsta teškoća

7. CARNET-ovi zahtjevi za osiguravanje digitalne pristupačnosti¹³ u postupcima javne nabave

CARNET izdvaja i navodi obavezne zahtjeve za osiguravanje digitalne pristupačnosti u postupcima javne nabave mrežnih stranica, programskih rješenja i digitalnih sadržaja, uključujući, ali ne ograničavajući se na e-knjige, audiovizualne¹⁴ i interaktivne sadržaje, koje su ponuditelji i izvođači dužni zadovoljiti, kao i dodatne preporuke čija primjena nije obavezna, ali je poželjna, u svrhu omogućavanja jednako kvalitetnog pristupa informacijama i funkcionalnostima digitalnih sadržaja i aplikacija svim korisnicima.

7.1. Obavezni zahtjevi za osiguravanje digitalne pristupačnosti

Za sve osobe s bilo kojim oblikom invaliditeta (oštećenje vida, sluha, govora, motorike, kognitivna i neurološka oštećenja), kojih dio koristi pomoćnu tehnologiju, potrebno je osigurati minimalno jedan dodatni način rada koji omogućuje korištenje mrežnih stranica, programskih rješenja i digitalnih sadržaja jednako kvalitetno kao i osobama bez invaliditeta i osobama kojima nije neophodno korištenje pomoćne tehnologije.

Prilikom osiguravanja pristupačnosti, digitalni sadržaj treba biti pripremljen za čitače zaslona na svim platformama za koje su oni razvijeni (Windows 11, macOS, iOS, Linux, Android), prema smjernicama za pristupačnost sadržaja svake platforme, pri čemu obavezno trebaju biti zadovoljeni sljedeći zahtjevi:

7.1.1. Struktura i semantika HTML dokumenata

- koriste se semantički HTML elementi (npr. <header>, <footer>, <nav>, <section>, <article>, <aside>) umjesto generičkih <div> elemenata, što čitačima zaslona omogućuje pravilnu interpretaciju strukture stranice
- svaka stranica ima jedinstven i jasan naslov unutar <title> elementa u <head> dijelu dokumenta
- naslovi sadržaja koriste hijerarhijske heading elemente (<h1> do <h6>) u logičnom redoslijedu
- za odlomke se koriste <p> elementi, a za naglašavanje teksta i (ne koriste se i <i>)

7.1.2. Tablični podaci

- tablice se koriste isključivo za prikaz strukturiranih podataka, uz jasno označena zaglavlja stupaca, a ne za raspoređivanje elemenata
- svaka tablica ima naslov unutar <caption> elementa

¹³ Pristupačnost mrežno dostupnih sadržaja i aplikacija, izvornih aplikacija za mobilne uređaje i stolna računala, elektroničkih knjiga i sadržaja u sustavima za upravljanje učenjem i drugih digitalnih sadržaja.

¹⁴ U ovom dokumentu označava audio zapise, video zapise i audio-video zapise.

- naslovi stupaca i redaka definirani su pomoću <th> elemenata, uz korištenje atributa scope="col" ili scope="row"

7.1.3. Tipografija i vizualna čitljivost

- koriste se čitljivi fontovi bez serifa (npr. Arial, Camber, Verdana, Trahoma, Calibri)
- tekst je poravnat ulijevo¹⁵
- koristi se veličina fonta od najmanje 12 pt
- omogućena je jednostavna promjena veličine fonta bez gubitka sadržaja ili funkcionalnosti na stranici
- omogućeno je korištenje fonta prilagođenog osobama s disleksijom
- koristi se jednostavan, jasan i razumljiv jezik
- tekstovi su strukturirani kratkim rečenicama i odlomcima, obogaćeni slikama povezanim sa sadržajem
- ključne informacije istaknute su vizualno (npr. podebljano, uokvireno)
- kontrast teksta, tekstualnih okvira i slika na mrežnim stranicama u odnosu na pozadinu stranica je dobar (jak) i postoji opcija promjene kontrasta
- slike, grafovi, dijagrami, tablični prikazi, audiovizualni i interaktivni elementi imaju prikladan tekstualni i zvučni naziv (*alt* atribut) na književnom hrvatskom jeziku
- slike, grafovi, dijagrami, tablični prikazi, audiovizualni i interaktivni elementi imaju prikladan tekstualni i zvučni opis na književnom hrvatskom jeziku koji sadržava najvažnije informacije o onome što prikazuje. Funkcionalne slike (npr. poveznice) moraju imati opis funkcije prije sadržaja
- u slučaju nepravilnog prikaza elemenata (čitač zaslona ne prepoznaje element i/ili netočno prenosi informaciju), informacije se prenose dodatnim zvučnim zapisom (npr. matematičke formule)
- tekst u obliku slike se ne koristi. Ako se koristi u iznimnim slučajevima, ta slika ima odgovarajući tekstualni opis koji čitači zaslona mogu interpretirati
- izbjegava se korištenje boja kao jedinog načina prenošenja informacije. Uz boje, koriste se i tekstualne oznake (primjerice, podcrtavanje)
- izbornik i/ili podizbornik je fiksni element koji se aktivira klikom/dodirom, a ne prelaskom pokazivača preko njega
- jasno su označeni bljeskajući elementi koji mogu izazvati smetnje kod osoba s poremećajem senzorne integracije i drugim neurološkim smetnjama

7.1.4. Navigacija i interakcija sa sadržajem

- sve funkcije dostupne su putem tipkovnih prečica. Elementima kao što su potvrdni okviri, polja za unos teksta i gumbi može se pristupiti i njima upravljati putem tipkovnice

¹⁵ Primjenjuje se i kod svih vrsta dokumenata, zbog lakšeg praćenja sadržaja čitačem zaslona i izbjegavanja nepravilnih razmaka između riječi.

- koriste se standardne tipkovne kombinacije za sve operativne sustave, a uz njih i prečice za pristupačnost¹⁶.
- izbjegava se potreba istovremenog korištenja dviju ili više tipki tipkovnice za određenu naredbu
- moguće je preskakanje sadržaja [engl. *Skip to main content*]
- fokus (položaj pokazivača na ekranu) je vidljiv i čitljiv čitaču zaslona, a privremeno neaktivni elementi ga ne preuzimaju
- sadržaj ima dosljednu strukturu s ugniježđenim heading elementima radi lakše navigacije
- prikazuje se samo prva razina navigacije, dok su podrazine inicijalno skrivene
- svi elementi koji nisu stalno prikazani otvaraju se i zatvaraju dodirrom (klikom) miša (ne prelaskom pokazivača preko gumba)
- padajući izbornici nemaju previše podrazina, kao ni poveznica u jednoj razini
- između izbornika i podizbornika nije ostavljen prazan prostor koji uzrokuje nestanak izbornika uslijed nedovoljno brzog pomicanja pokazivača s izbornika na podizbornik
- audiovizualni, a kada je primjenjivo i interaktivni elementi, mogu se pokrenuti, zaustaviti i ponovno pokrenuti
- gumbi na audiovizualnim i interaktivnim elementima imaju kratak tekstualni naziv na književnom hrvatskom jeziku i jasno označavaju danu funkcionalnost gumba te kojim se načinom/gumbom korisnik može vratiti na tekst koji je prethodio ili slijedi nakon audiovizualnog ili interaktivnog elementa
- ne koriste se *drag-and-drop* elementi, a u iznimnim slučajevima kada se moraju koristiti, postoji i alternativni način izvršavanja akcije (primjerice, dvostrukim klikom na element)
- poveznice su deskriptivne i informativne, pružaju informaciju o sadržaju koji se nalazi iza njih (ne koriste se izrazi poput 'više', 'ovdje')
- poveznice se otvaraju u istom prozoru
- ako se koristi vizualna provjera i potvrđivanje [eng. *captcha*], postoji i alternativna auditivna provjera
- unos podataka nije vremenski ograničen, osim ako to nije neophodno
- omogućen je izbor između interne i vanjske memorije za pohranu sadržaja
- informacije o statusu preuzetog sadržaja vidljive su uz naziv, a ne tek pri otvaranju sadržaja

¹⁶ Windows keyboard shortcuts for accessibility: <https://support.microsoft.com/en-us/help/13810>
Mac accessibility keyboard shortcuts: <https://support.apple.com/en-us/HT204434>

- veličina ikona na mrežnim stranicama, zajedno s prostorom oko njih, koje se aktiviraju klikom miša ili nekog drugog pokazivača, minimalno je 44 x 44 dp¹⁷, a međusobna udaljenost tih klikabilnih elemenata, kao i njihova udaljenost od teksta, minimalno 8 dp
- veličina ikona u mobilnim aplikacijama, zajedno s prostorom oko njih, koje se aktiviraju dodiranjem prsta, minimalno je 48 x 48 dp⁹, a međusobna udaljenost tih klikabilnih elemenata, kao i njihova udaljenost od teksta, minimalno 8 dp

7.1.5. Dokumenti

- u dokumentima objavljenim na mrežnim stranicama koriste se stilovi naslova (*Heading 1, Heading 2* itd.) za strukturiranje radi lakše navigacije
- dokumentima su označene stranice, naveden sadržaj i dodana numeracija radi lakšeg snalaženja
- PDF dokumenti nastaju izvozom iz izvorne datoteke uz uključene opcije za pristupačnost, zbog zadržavanja strukture dokumenta i omogućavanja interpretacije pomoću čitača zaslona
- PDF dokumenti sadrže oznake strukture (tagove) koje omogućuju navigaciju i interpretaciju sadržaja uz pomoć asistivne tehnologije

7.1.6. Audiovizualni i interaktivni elementi

- audiovizualni elementi snimljeni su ili izvedeni u stereo tehnici, ukoliko je riječ o glazbenom dijelu ili je audio zapisom potrebno prenijeti atmosferu
- audio zapis govora može biti snimljen u mono tehnici, pri čemu se mono zapis šalje podjednako u oba stereo kanala
- prilikom snimanja audio i video zapisa te interaktivnih sadržaja koji sadržavaju govor, zvukove i/ili glazbu, ostali zvukovi ne narušavaju čujnost govora
- audiovizualni zapisi, interaktivni elementi i glazba koji se u njima koriste su ugodni, nenametljivi i prikladni za sadržaje u sklopu kojih se koriste
- audiovizualni elementi imaju sinkronizirane i točne titlove na hrvatskom jeziku
- audiovizualni i interaktivni elementi imaju prikladan tekstualni i zvučni naziv na književnom hrvatskom jeziku
- audiovizualni i interaktivni elementi imaju prikladan tekstualni i zvučni opis na književnom hrvatskom jeziku
- audiovizualni zapisi, a kad je primijenjivo i interaktivni elementi, imaju transkript sadržaja na književnom hrvatskom jeziku - tekstualni prikazi govora, zvukova i opisa vizualnih elemenata, koji su neophodni za čitače zaslona i za korisnike kojima je potreban sadržaj u tekstualnom obliku

¹⁷ dp [density-independent pixels] = pikseli neovisni o gustoći ekrana, fleksibilne jedinice koje imaju jednake dimenzije na bilo kojem zaslonu. Pružaju fleksibilan način prilagođavanja dizajna na svim platformama.

- preporuča se¹⁸ da za audiovizualne sadržaje postoji snimka prijevoda na hrvatski znakovni jezik ili je omogućeno njegovo opcionalno uključivanje
- dinamički sadržaj (npr. *slider*) može se pokrenuti, zaustaviti i ponovno pokrenuti neovisno o brzini čitača zaslona
- gumbi na audiovizualnim i interaktivnim elementima imaju kratak tekstualni naziv na književnom hrvatskom jeziku i jasno označavaju danu funkcionalnost gumba, te način/gumb kojim je moguć povratak na sadržaj koji je prethodio ili onaj koji slijedi nakon audiovizualnog ili interaktivnog elementa
- preporuča se¹⁹ da gumbi na audiovizualnim i interaktivnim elementima, uz tekstualni, imaju i kratak zvučni naziv na književnom hrvatskom jeziku
- titlovi i tekstovi unutar audiovizualnih i interaktivnih elemenata imaju visoki kontrast u odnosu na pozadinu
- elementi se otvaraju klikom, a ne prelaskom pokazivača
- ne koriste se *drag-and-drop* elementi
- interaktivni sadržaji prikazani su i na najmanje jedan alternativni, neinteraktivan način

7.1.7. e-knjige i namjenska programska oprema

- koriste se pristupačni formati poput EPUB 3, HTML, PDF s oznakama strukture dokumenta (naslovi, odlomci, liste, tablice)
- koriste se fontovi bez serifa (npr. Arial, Cambria, Verdana, Trajan, Calibri)
- moguća je promjena veličine fonta bez gubitka sadržaja i omogućen je izbor fonta za osobe s disleksijom
- omogućeno je prilagođavanje razmaka između slova, linija i stavaka teksta
- omogućena je navigacija, te aktiviranje i kontrola svih gumbi putem tipkovnice
- fokus je vidljiv, a redoslijed elemenata logičan
- listanje sadržaja kontrolira korisnik, nije automatsko
- kompatibilno je s čitačima zaslona (JAWS, NVDA, VoiceOver, TalkBack) i drugom pomoćnom tehnologijom
- ugrađeni su alternativni prikazi sadržaja (u više formata, primjerice tekst, zvuk, Brailleovo pismo) i interoperabilnost s različitim pomoćnim tehnologijama na način koji je uočljiv, razumljiv, operabilan i stabilan
- slike, grafikoni, dijagrami, tablice, audiovizualni i interaktivni elementi imaju tekstualni naziv i opis na književnom hrvatskom jeziku
- slike, grafikoni, dijagrami, tablice, audiovizualni i interaktivni elementi imaju zvučni naziv i opis na književnom hrvatskom jeziku

¹⁸ Preporuka znači da je element pristupačnosti koristan i poželjan, ali je informaciju moguće dobiti i drugim kanalima, primjerice putem opisa, titla i transkripta.

¹⁹ Preporuka znači da je element pristupačnosti koristan i poželjan, ali nije neophodan jer postoji alternativni način dobivanja zvučne informacije.

- tekstualni i zvučni sadržaji su sinkronizirani
- postoje transkripti audio i video sadržaja
- omogućen je prikaz sadržaja
- metapodaci o naslovu, autoru, jeziku, strukturi i pristupačnosti dostupni su čitačima zaslona
- DRM sustav²⁰ [engl. *Digital Rights Management*] za upravljanje digitalnim pravima podržava korištenje pomoćne tehnologije, mjere vezane uz upravljanje digitalnim pravima ne blokiraju elemente pristupačnosti
- omogućen je offline pristup e-knjigama i sadržajima

7.2. Izjava o digitalnoj pristupačnosti

Svaki mrežno dostupan sadržaj i aplikacija, izvorna aplikacija za mobilne uređaje i stolna računala, e-knjiga i sadržaj u sustavima za upravljanje učenjem, te drugi digitalni sadržaji, uključujući one koje CARNET naručuje putem javne nabave, dužni su imati vidljivo istaknutu izjavu o digitalnoj pristupačnosti²¹.

7.2.1. Pozicija i oblik izjave o digitalnoj pristupačnosti

Poveznica na izjavu o pristupačnosti mora biti vidljivo postavljena na početnoj stranici mrežnog sjedišta ili dostupna na svakoj mrežnoj stranici, primjerice u statičkom zaglavlju ili podnožju, za sve mrežno dostupne digitalne sadržaje. Za izjavu o digitalnoj pristupačnosti može se koristiti standardizirani URL²².

Za mrežne i mobilne aplikacije izjava o digitalnoj pristupačnosti mora biti dostupna iz same aplikacije, a preporuča se da bude objavljena i uz druge informacije o aplikaciji dostupne prilikom preuzimanja aplikacije²³.

Za e-knjige izjava o digitalnoj pristupačnosti mora biti dostupna iz e-knjige, a preporuča se da bude objavljena i na stranici za preuzimanje e-knjige. Kod EPUB e-knjiga, izjava bi trebala biti uključena u metapodatke EPUB formata (primjerice, kao accessibilitySummary metapodatak ili kao dio Dublin Core ili Schema.org opisa).

Izjava o digitalnoj pristupačnosti mora biti objavljena u pristupačnom obliku.

²⁰ DRM sustav je skup tehnologija za kontrolu pristupa koje izdavači i drugi vlasnici autorskih prava koriste za ograničavanje pristupa digitalnim uređajima i, primarno, kreativnim multimedijalnim sadržajima poput glazbe i filma, radi njihove zaštite.

²¹ Sukladno Zakonu o pristupačnosti mrežnih stranica i programskih rješenja za pokretne uređaje i tijela javnog sektora (NN 17/2019), kojim se u hrvatsko zakonodavstvo preuzela Direktiva (EU) 2016/2102 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2016. o pristupačnosti internetskih stranica i mobilnih aplikacija tijela javnog sektora (SL L 327, 2. 12. 2016.)

²² Izjava o pristupačnosti treba biti objavljena na jedinstvenoj, lako prepoznatljivoj i dosljednoj mrežnoj adresi na internetskoj stranici tijela javne uprave.

²³ Sukladno trećem podstavku članka 7. stavka 1. Direktive (EU) 2016/2102.

7.2.2. Postavljanje izjave o digitalnoj pristupačnosti

Izjavu o pristupačnosti mrežno dostupnih sadržaja i aplikacija koje su predmet javnih nabava koje provodi CARNET, izvođač je obavezan napisati prema predlošku iz točke 7.2.3. ovog dokumenta i objaviti na način naznačen točkom 7.2.1. ovog dokumenta. U slučaju mobilnih aplikacija koje CARNET sam objavljuje na servisima za preuzimanje aplikacija, izvođač će napisati i CARNETU dostaviti, a CARNET će objaviti izjavu o digitalnoj pristupačnosti na način naznačen u točki 7.2.1.

7.2.3. Uputa za pisanje izjave o digitalnoj pristupačnosti

Sadržajno, za pisanje izjave određen je Predložak za pisanje izjave o digitalnoj pristupačnosti koji je priložen u Dodatku 1. ovog dokumenta i koji se mora ispuniti u cijelosti.²⁴

Izazovi s kojima se susreću osobe s invaliditetom

Svaka peta osoba s invaliditetom rano napusti školovanje.

Stopa ranog napuštanja školovanja dvostruko je veća za osobe s invaliditetom u odnosu na osobe bez invaliditeta.

Mnogi mladi s invaliditetom pohađaju posebne škole i suočavaju se s poteškoćama u pristupu redovitom obrazovanju i osposobljavanju: samo ih 29 % završava visoko obrazovanje, u usporedbi s 44 % osoba bez invaliditeta.

** podaci Eurostata temeljeni na EU-SILC i Labour Force Survey (LFS) istraživanjima*

²⁴ Provedbenom odlukom Komisije (EU) 2018/1523 od 11. listopada 2018. uspostavljen je model izjave o pristupačnosti u skladu s Direktivom (EU) 2016/2102 Europskog parlamenta i Vijeća o pristupačnosti internetskih stranica i mobilnih aplikacija tijela javnog sektora.

8. Uputstva za implementaciju smjernica i izvori informacija

Sadržaj treba biti prikladno pripremljen za čitače ekrana na svim platformama za koje su oni razvijeni (Windows 11, macOS, Linux, Android, iOS), prema smjernicama za pristupačnost sadržaja svake platforme.

8.1. Specifične smjernice za pojedine platforme

Specifične smjernice za pristupačnost sadržaja za različite platforme dohvatljive su na sljedećim stranicama:

8.1.1. Android - <https://developer.android.com/guide/topics/ui/accessibility>

8.1.2. Apple - <https://developer.apple.com/accessibility/>

8.1.3. Apple iOS - <https://developer.apple.com/accessibility/>

8.1.4. Microsoft –

<https://learn.microsoft.com/en-gb/windows/apps/develop/accessibility>

<https://learn.microsoft.com/en-us/windows/apps/design/accessibility/accessibility>

8.1.5. Linux –

<https://developer.gnome.org/documentation/guidelines/accessibility.html>

8.2. W3C WAI smjernice

World Wide Web Consortium (W3C) je razvio standarde i smjernice za osiguravanje pristupačnosti *weba*, mrežnih servisa i aplikacija koje obuhvaćaju i mobilne *webove*, odnosno korištenje aplikacija na mobilnim uređajima te preporuke vezane za osiguravanje pristupa i korištenja *weba* i aplikacija uz upotrebu pomoćne tehnologije. W3C Web Accessibility Initiative (WAI) standardi i smjernice za osiguravanje pristupačnosti obuhvaćaju:

8.2.1. Web Content Accessibility Guidelines (WCAG) - odnosi se na mrežne stranice i mrežne aplikacije, uključujući sadržaj koji se koristi na mobilnim uređajima. Dostupno na adresi: <https://www.w3.org/TR/WCAG22/>

8.2.2. Accessible Rich Internet Applications (WAI - ARIA) - odnosi se na dinamičan sadržaj i napredne mrežne aplikacije, posebno one za koje se koriste Ajax, HTML, JavaScript i sl., s naglaskom na dostupnosti korisnicima koji upotrebljavaju pomoćnu tehnologiju. Dostupno na adresi: <http://www.w3.org/TR/wai-aria>

8.2.3. Authoring Tool Accessibility Guidelines (ATAG) - odnosi se na programske alate za izradu mrežnih stranica, sustave za upravljanje sadržajem, sustave u kojima korisnici dodaju sadržaj kao što su blogovi, wiki, društvene mreže i sl. Dostupno na adresi: <http://www.w3.org/TR/ATAG20>

8.2.4. Guidance on Applying WCAG 2.2 to Mobile Applications (WCAG2Mobile) – sadrži preporuke za primjenu WCAG 2.2 na mobilne mrežne stranice i aplikacije, native aplikacije i hibridne aplikacije. Dostupno na adresi: <https://www.w3.org/TR/wcag2mobile-22/>

8.2.5. Applying WCAG 2.1 to Non-Web Information and Communications Technologies (WCAG2ICT) - opisuje kako se WCAG smjernice mogu primijeniti na

izvanmrežnu informacijsko-komunikacijsku tehnologiju, posebno dokumente i softver.
Dostupno na adresi: <http://www.w3.org/TR/wcag2ict/>

8.3. ETSI EN 301 549 V3.2.1 (2021-03)²⁵ zahtjevi za osiguravanje digitalne pristupačnosti IKT-a u javnoj nabavi

Europski institut za telekomunikacijske norme (ETSI - European Telecommunications Standards Institute) postavio je zahtjeve za pristupačnost IKT proizvoda u Europi, dostupne putem poveznice
https://www.etsi.org/deliver/etsi_en/301500_301599/301549/03.02.01_60/en_301549v030201p.pdf

8.4. Validatori digitalne pristupačnosti

Za provjeru digitalne pristupačnosti sadržaja koriste se tzv. validatori.

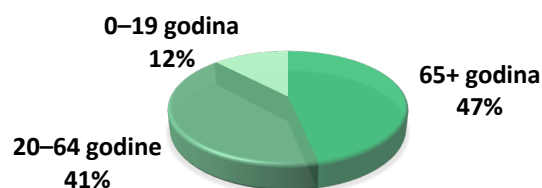
8.4.1. W3C WAI validatori

W3C WAI nudi popis validatora, smjernice za korištenje metodologije i alata za provjeru digitalne pristupačnosti koje su dostupne na adresi
<http://www.w3.org/WAI/eval/Overview.html>

Osobe s invaliditetom u Republici Hrvatskoj:

U Hrvatskoj živi 653.577 osoba s invaliditetom, što čini 17% ukupnog stanovništva.

Od toga je 45% žena i 55% muškaraca.

Najviše osoba s invaliditetom živi u Zagrebu i Splitsko-dalmatinskoj županiji, a najveći udio osoba s invaliditetom u stanovništvu jedne županije ima Šibensko-kninska županija.

²⁵ U trenutku završetka pisanja ovog dokumenta (verzija 2.0, kolovoz 2025.) još uvijek je aktualna verzija 3.2.1 norme ETSI EN 301 549 koja propisuje primjenu WCAG 2.1 na razini AA, ali je u tijeku revizija i priprema se objava verzije 4.1.1. tijekom 2025. godine u kojoj će kao referentni standard biti postavljen WCAG 2.2 razine AA.

DODATAK 1: Predložak izjave o digitalnoj pristupačnosti²⁶

Upute

Tekst u kurzivu potrebno je izbrisati i/ili izmijeniti prema potrebi.

Sve napomene potrebno je izbrisati prije objave izjave o digitalnoj pristupačnosti.

Korisnici moraju moći jednostavno pronaći izjavu o digitalnoj pristupačnosti.

Poveznica na izjavu o pristupačnosti mora biti vidljivo postavljena na početnoj stranici mrežnog sjedišta ili dostupna na svakoj mrežnoj stranici, primjerice u statičkom zaglavlju ili podnožju, za sve mrežno dostupne digitalne sadržaje. Za izjavu o digitalnoj pristupačnosti može se koristiti standardizirani URL.

Za mrežne i mobilne aplikacije izjava o digitalnoj pristupačnosti mora biti dostupna iz same aplikacije, a preporuča se da bude objavljena i uz druge informacije o aplikaciji dostupne prilikom preuzimanja aplikacije.

Za e-knjige izjava o digitalnoj pristupačnosti mora biti dostupna iz same e-knjige, a preporuča se da bude objavljena i na stranici za preuzimanje e-knjige. Kod EPUB e-knjiga, izjava bi trebala biti uključena u metapodatke EPUB formata (npr. kao accessibilitySummary metapodatak ili kao dio Dublin Core ili Schema.org opisa).

Izjava o digitalnoj pristupačnosti mora biti objavljena u pristupačnom obliku.

DIO 1

ZAHTJEVI ZA OBAVEZNI SADRŽAJ

IZJAVA O DIGITALNOJ PRISTUPAČNOSTI

Hrvatska akademska i istraživačka mreža - CARNET obvezna je osigurati pristupačnost svoje/svojih [mrežne(ih) lokacije(a)] [i] [mobilne(ih) aplikacije(a)] u skladu sa Zakonom o pristupačnosti mrežnih stranica i programskih rješenja za pokretne uređaje tijela javnog sektora Republike Hrvatske.

Ova Izjava o digitalnoj pristupačnosti primjenjuje se na [umetnuti opseg Izjave, npr. mrežne lokacije/mobilne aplikacijeⁱ] na koje se izjava odnosi].

²⁶ Ovaj predložak primarno je izrađen za mrežne lokacije i mobilne aplikacije, ali se može koristiti i kao predložak izjave za e-knjige.

Status usklađenosti ⁱⁱ

- [a] ⁱⁱⁱ[Ova] [Ove] [mrežna(e) lokacija(e)] [mobilna(e) aplikacija(e)] [je] [su] potpuno usklađena(e) s [xxx ^{iv}].
- [b] ^v[Ova] [Ove] [mrežna(e) lokacija(e)] [mobilna(e) aplikacija(e)] [je] [su] djelomično usklađena(e) ^{vi}s [xxx ^{vii}], zbog dolje navedenih [nesukladnosti] [i/ili] [iznimki].
- [c] ^{viii}[Ova] [Ove] [mrežna(e) lokacija(e)] [mobilna(e) aplikacija(e)] [nije] [nisu] usklađena(e) s [xxx ^{ix}]. [Neusklađenosti] [i/ili] [iznimke] su navedene u nastavku.

Nepristupačni sadržaj ^x

Sadržaj naveden u nastavku je nepristupačan iz sljedećeg(ih) razloga:

- [a] neusklađenost sa Zakonom o pristupačnosti mrežnih stranica i programskih rješenja za pokretne uređaje tijela javnog sektora Republike Hrvatske
- [Navedite neusklađenosti mrežne(ih) lokacija(e) / mobilne(ih) aplikacije(a), i/ili opišite koji dio(dijelovi) sadržaja/funkcija su još neusklađeni ^{xi}].*
- [b] nerazmjerno opterećenje
- [Navedite nepristupačni(e) dio(dijelove)/sadržaj/funkcije na koji se privremeno primjenjuje nerazmjerno opterećenje u smislu čl. 8. Zakona o pristupačnosti ¹].*
- [c] sadržaj nije unutar opsega Zakona o pristupačnosti mrežnih stranica i programskih rješenja za pokretne uređaje tijela javnog sektora Republike Hrvatske
- [Navedite nepristupačni(e) dio(dijelove)/sadržaj/funkcije koji su izvan opsega Zakona o pristupačnosti ¹].*
- [Ako je moguće, navedite pristupačne alternative].*

Priprema ove Izjave o digitalnoj pristupačnosti

Ova Izjava pripremljena je dana [datum ^{xii}].

[Navedite metodu korištenu za pripremu ove Izjave: samoprocjena, procjena koju je izvršila treća strana (primjerice, dobiven certifikat) i/ili neka druga prikladna mjera procjene koja pruža jamstvo za točnost Izjave].

[Ova izjava posljednji je put revidirana dana [umetnite datum posljednje revizije ^{xiii}]].

Povratne informacije i podaci za kontakt

[Opišite i navedite poveznicu na mehanizam za pružanje povratnih informacija koji će se koristiti za obavješćavanje tijela javnog sektora i korisnika o svim propustima u usklađivanju sa Zakonom te za traženje informacija i sadržaja koji je nije pokriven opsegom primjene Zakona o pristupačnosti ¹].

[Navedite podatke za kontakt relevantnog(ih) tijela/jedinica(e)/osoba(e) (po potrebi) odgovornih za pristupačnost i za obradu zahtjeva poslanih putem mehanizma za davanje povratnih informacija].

Inspeksijski nadzor

[Opišite i navedite poveznicu na inspekcijski nadzor koji će se koristiti u slučaju nezadovoljavajućih odgovora na svaku obavijest ili zahtjev poslan u skladu s čl. 12 Zakona o pristupačnosti ^[1]].

[Navedite podatke za kontakt nadležnog provedbenog tijela].

DIO 2

NEOBAVEZNI SADRŽAJ

Sljedeći neobavezni sadržaj može se dodati Izjavi o digitalnoj pristupačnosti ako je prikladno:

[1] objašnjenje obveza tijela javnog sektora vezano uz digitalnu pristupačnost, na primjer:

- namjeru tijela da dostigne razinu pristupačnosti višu od one propisane zakonom,*
- korektivne mjere koje će se poduzeti kako bi se riješio problem nepristupačnog sadržaja mrežnih lokacija i mobilnih aplikacija, uključujući vremenski okvir za provedbu tih mjera;*

[2] formalno odobrenje [na administrativnoj ili političkoj razini] Izjave o digitalnoj pristupačnosti;

[3] datum objavljivanja mrežne lokacije i/ili mobilne aplikacije;

[4] datum zadnjeg ažuriranja mrežne lokacije i/ili mobilne aplikacije nakon značajne revizije njenog sadržaja;

[5] poveznicu na izvješće o procjeni, ako je dostupno, a osobito ako je status usklađenosti mrežne lokacije ili mobilne aplikacije označen kao '[a] potpuno usklađen';

[6] dodatna telefonska pomoć osobama s invaliditetom i podrška korisnicima pomoćne tehnologije;

[7] bilo koji drugi sadržaj koji se smatra prikladnim.

Upute

i Za mobilne aplikacije navedite podatke o verziji i datum.

ii Odaberite jednu od dolje navedenih opcija, npr. [a], [b], ili [c] i izbrišite one koje nisu primjenjive.

iii Odaberite [a] samo ako su svi zahtjevi norme ili tehničke specifikacije ispunjeni u potpunosti bez iznimaka.

iv Umetnite referencu na norme i/ili tehničke specifikacije; ili navedite nacionalno zakonodavstvo^[1] kojim se preuzima Direktiva ^[2] .

v Odaberite [b] ako je ispunjena većina zahtjeva norme ili tehničke specifikacije, ali uz neke iznimke.

vi To znači da još nije postignuta potpuna usklađenost i da su poduzete potrebne mjere kako bi se postigla potpuna usklađenost.

- vii *Umetnite referencu na norme i/ili tehničke specifikacije; ili navedite nacionalno zakonodavstvo ^[1] kojim se preuzima Direktiva. ^[2]*
- viii *Odaberite (c) ako većina zahtjeva norme ili tehničke specifikacije nije ispunjena.*
- ix *Umetnite referencu na norme i/ili tehničke specifikacije; ili navedite nacionalno zakonodavstvo ^[1] kojim se preuzima Direktiva. ^[2]*
- x *Može se izbrisati ako nije primjenjivo.*
- xi *Koristeći pojmove koji nisu tehničke prirode, opišite, koliko je to moguće, kako sadržaj nije pristupačan, uključujući reference na primjenjive zahtjeve relevantnih normi i/ili tehničkih specifikacija koji nisu ispunjeni;*
- xii *Upišite datum prve pripreme ili naknadnog ažuriranja Izjave o pristupačnosti nakon procjene mrežne lokacije / mobilne aplikacije na koju se Izjava odnosi. Preporuča se provođenje procjene nakon značajne revizije mrežne lokacije / mobilne aplikacije.*
- xiii *Preporuča se redovito provjeravanje točnosti tvrdnji iznesenih u Izjavi o pristupačnosti, a najmanje jednom godišnje. Ako je takva provjera obavljena bez potpune procjene mrežne lokacije / mobilne aplikacije, bez obzira na to je li takva provjera dovela do bilo kakvih promjena u Izjavi o pristupačnosti, navedite datum posljednje takve promjene.*

^[1] Zakon o pristupačnosti mrežnih stranica i programskih rješenja za pokretne uređaje tijela javnog sektora Republike Hrvatske, na snazi od 23. rujna 2019.

^[2] Direktiva (EU) 2016/2102 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2016. o pristupačnosti internetskih stranica i mobilnih aplikacija tijela javnog sektora (SL L 327, 2.12.2016, str. 1.)

^[3] Provedbena odluka Komisije (EU) 2018/1523 od 11. listopada 2018. o utvrđivanju predloška izjave o pristupačnosti u skladu s Direktivom (EU) 2016/2102 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2016. o pristupačnosti internetskih stranica i mobilnih aplikacija tijela javnog sektora (SL L 256, 12.10.2018, str. 103).